HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שנים

שנים אוחזין בטלית. לוקח לוחזין דשניהם מוחזקים הם ואין לזה כח גם יותר מזה שאילו היתה בידו לבדו הוי לידך המוציא מחבירו ועליו להביא ראיה בעדים שהיא שלו ואינו נאמן זה ליטול בשבועה: **זה אומר כולה שלי.** בגמרא מפרש למאי תניא תרתי: **וזה ישבע.** מפרש בגמרא (לקמן דף ג.) שבועה זו למה: **שאין לו בה פחות מחליפו.** בגמרא (לקמן דף ה:) מפ' למאי תקון כי היכי ליזבנ"ה בהך שבועה: **וזה אומר חציה שלי.** מודה הוא שהחצי של חבירו ואין דנין אלא על חליפה הלכך זה האומר כולה שלי ישבע כו' כמשפט הרשאון מה שהן דנין עליו בשבעין שניהם שוין לכל אחד הוי פחות מחליפו ונוטל כל אחד חציו: **היו שנים רוכבין כו'.** לשמועינן לקמן (ו) דלרוב ומנהיג שניהם שוין לקנות בהמה מן השפקר: **בומן שהן מודין.** בגמרא (לקמן ח.) מפרש [דבהאי][1] משמעינן דהמגביה מליפה לחבירו קנה חבירו: **גמ' רחייה.** קולס [2] שהגביה לותה: **ברחייה קני.** מדקתני יחלוקו: **הנח כולה שלי.** בחזקה גמורה שהגביהו תחילה ואתה תפסה מידי משוכיתי בה: **והאמר רבינא.** בבבא קמא בהגוזל ומחליל[3]: **ומלאכה דאחת לידיה משמע.** ואפי' הכי אחיך[4] ולא עובד כוכבים ולא תימא כי מיעט רחמנא עובד כוכבים היכא דלא אתאי לידיה דישראל לא מיחייב למטרח עלה ולהדורה אבל אתא לידיה מיחייב להחזירה לחבירתו לסורה: **הנח ניחא דעשאה נקט.** מי לא הדר הנח כולה שלי הוה ממינה מאי מצאתיה דקתני הנח לשון נני אדם אחז במטלטלין ולא לשון המקרא והרבה בני אדם קורין לה מליחה משעת רחיה: **בעשאה דקתני מלאתיה.** כ"מ שניהן שהמוכר מליחה קנאה הוה ממינה דמליחה קני לה משעת רחיה דלא משמעינן שום הנח דלא קני לה אלא בהגבהה להכי משמעינן הכא ממשנה יתירה: **והא זה וזה קאמר.** גבי מצאתיה הנח זה אומר וגבי כולה שלי קאמר זה אומר ומי אחת הוא הכי אבעי ליה למתני זה אומר מצאתיה וכולה שלי: **ממקח וממכר.** קיימיה מיד פלוני ודוקא מקח וממכר הוא דאמרינן יחלוקו בשבועה דליכא למימר שניהם קנאוה ולשניהם נתרצה המוכר אבל זה אומר אני מרגניתי וזה אומר אני מרגניתי לא יחלוקו דודאי חד מינייהו דמאי הוא ותהא מונחת עד שיבא אליהו:

שנים אוחזין בטלית. לחייבי דמיגו בסגוזל בתרא (ב"ק דף קיט.) מחלוקת נסורת נגר ובעל הבית דקתני במעלה הרי אלו שלו וכבשיל הרי אלו של בעל הבית תני הכא נמי דיני מחלוקת ואע"ג דבתרי מסכתא אין סדר למשנה[5] ואיכא מ"ד כולה מזיקין לאו אדלא מסכתא הוא ה"מ לענין מחלוקת ואח"כ סתם לפי שרבי לא היה נומל בסדר אלא כמו שהיו חפיים התלמידים אבל כשמכניס על הסדר מכניס ואריך בכל מסכתא טעם למה נשנית אחר שלפניה כדלייך בריש מסכת שבועות (דף ב:) מכדי תנא ממכות קסליק כו' וכן בשבועה (דף ב.):

ויחלוקו. תימה למאי איצטריך למיתני כל לחליס גבר פרק מזקת הבתים (ב"ב דף לד: ושם) וי"ל לחומזין שאני לחתיב כאילו כל אחד יש לו בה בולמי לחתי לאתן סהדי דאתי דתפיס אתי דידיה הוא וכן במנה אליבי דמדמי בגמרא לטלית אבל כשאתה שהנפקד תופס מחזקת שניהם כאילו הם עומדים מוחזקים בו לכך מצי לאתם ולאי לאחד מיניהו הוא ואין החלוקה יכולה להיות אלא אחד מהן ולכך יהא מונח אבל טלית לאיכא למימר דתרוייהו הוא יחלוקו וכן שנים לחזקים בשטר דמדמי לקמן (דף ז.) למתני' משום דשניהם לחזקים בו להחלוקה יכולה להיות אלא לאפשר שפרע לו אחלי ובמנה אין דרך שיקנה לו אחלי אחרי שהוא ביד אחרים אבל בחרצה אע"ג דלאפשר שהיא של שניהם כיון דאין מוחזקין בו הוי דינא כל לחליס גבר ולסומכוס אע"ג דאין מוחזקין בו ואין החלוקה יכולה להיות אלא אחד מהן לאיכא למימר דהרא לממונא פירוש שבלא טענותיהם יש אפשר לומר אין יחלוקו: **וזה נוטל רביע.** ולא"ת יהא נאמן לחליני שלו מיגו לאי בעי אמר כולה שלי כדאמרי' בגמ' (לקמן דף ח.) אלא מיגו גופיה לפטרו משבועה אי לא משום לאיערומי קמעריס ומפרש רי"ב דמיגו להוציא לא אמרי' דבאחיו הבנים מוחזק זה כמו זה והיה לחזקת הבתים (ב"ב דף לב: ושם)[6] דגאין ולאים ליה לרבה אין בטרח מעליא הוא זייפא הוא ומיהו בטרח מעליא הוא לי בידי ואבד והימניה רבה להוציא במיגו לאי בעי אמר בטרח מעליא הוא[7] אתם היינו טענת משום לאפי' הוא אחיך רק אלא היה מודה שהוא מזייף היה נאמן כי האחיאה היתה נכרת לעומדים אם וכ"ש יוסף אית ליה לאפילו מיגו לא הוה כיון בטענה לשבועה שהוא טוען בהאי בטרח הוא אבל ואין לומר מיגו אלא היכא בטענתו רב שימי בר אשי ואמרי לה כדי[8] רישא במציאה[9] וסיפא במקח וממכר וצריכא

שנים אוחזין בטלית. לחייבי דמיגו בסגוזל בתרא (ב"ק דף קיט.) מחלוקת נסורת נגר ובעל הבית דקתני במעלה הרי אלו שלו וכבשיל הרי אלו של בעל הבית תני הכא נמי דיני מחלוקת ואע"ג דבתרי מסכתא אין סדר למשנה[5] ואיכא מ"ד כולה מזיקין לאו אדלא מסכתא הוא ה"מ לענין מחלוקת ואח"כ סתם לפי שרבי לא היה נומל בסדר אלא כמו שהיו חפיים התלמידים אבל כשמכניס על הסדר מכניס ואריך בכל מסכתא טעם למה נשנית אחר שלפניה כדלייך בריש מסכת שבועות (דף ב:) מכדי תנא ממכות קסליק כו' וכן בשבועה (דף ב.):

ויחלוקו. תימה למאי איצטריך למיתני כל לחליס גבר פרק מזקת הבתים (ב"ב דף לד: ושם) וי"ל לחומזין שאני לחתיב כאילו כל אחד יש לו בה בולמי לחתי לאתן סהדי דאתי דתפיס אתי דידיה הוא וכן במנה אליבי דמדמי בגמרא לטלית אבל כשאתה שהנפקד תופס מחזקת שניהם כאילו הם עומדים מוחזקים בו לכך מצי לאתם ולאי לאחד מיניהו הוא ואין החלוקה יכולה להיות אלא אחד מהן ולכך יהא מונח אבל טלית לאיכא למימר דתרוייהו הוא יחלוקו וכן שנים לחזקים בשטר דמדמי לקמן (דף ז.) למתני' משום דשניהם לחזקים בו להחלוקה יכולה להיות אלא לאפשר שפרע לו אחלי ובמנה אין דרך שיקנה לו אחלי אחרי שהוא ביד אחרים אבל בחרצה אע"ג דלאפשר שהיא של שניהם כיון דאין מוחזקין בו הוי דינא כל לחליס גבר ולסומכוס אע"ג דאין מוחזקין בו ואין החלוקה יכולה להיות אלא אחד מהן לאיכא למימר דהרא לממונא פירוש שבלא טענותיהם יש אפשר לומר אין יחלוקו: **וזה נוטל רביע.** ולא"ת יהא נאמן לחליני שלו מיגו לאי בעי אמר כולה שלי כדאמרי' בגמ' (לקמן דף ח.) אלא מיגו גופיה לפטרו משבועה אי לא משום לאיערומי קמעריס ומפרש רי"ב דמיגו להוציא לא אמרי' דבאחיו הבנים מוחזק זה כמו זה והיה לחזקת הבתים (ב"ב דף לב: ושם)[6] דגאין ולאים ליה לרבה אין בטרח מעליא הוא זייפא הוא ומיהו בטרח מעליא הוא לי בידי ואבד והימניה רבה להוציא במיגו לאי בעי אמר בטרח מעליא הוא[7] אתם היינו טענת משום לאפי' הוא אחיך רק אלא היה מודה שהוא מזייף היה נאמן כי האחיאה היתה נכרת לעומדים אם וכ"ש יוסף אית ליה לאפילו מיגו לא הוה כיון בטענה לשבועה שהוא טוען בהאי בטרח הוא אבל ואין לומר מיגו אלא היכא בטענתו רב שימי בר אשי ואמרי לה כדי[8] רישא במציאה[9] וסיפא במקח וממכר וצריכא

ג) ב"ב קט., ג) [לקמן ח.], ד) לקמן כג. ב"ק קיג.:, ד) רבינא רש"ל, ה) [עיין רש"ל], ו) [לקמן ח.], ז) [רש"ל], ח) שהגבהתי. רש"ל, ט) [דף קיג:], י) [דבריס כב], ב) [ב"ק קג.], ג) [ד"ה תמלין],

תורה אור השלם

1 וְכֵן תַּעֲשֶׂה לַחֲמֹרוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְשִׂמְלָתוֹ וְכֵן תַּעֲשֶׂה לְכָל אֲבֵדַת אָחִיךָ אֲשֶׁר תֹּאבַד מִמֶּנּוּ וּמְצָאתָהּ לֹא תוּכַל לְהִתְעַלֵּם: דברים כב ג

הגהות הב"ח

(ו) רש"י ד"ה היו וכו' תחת דרוכב ומנהיג:

גליון הש"ס

תום' ד"ה וזה כו' התם ה"ט וכו'. עיין לקמן דף קטו ע"ב תוס' ד"ה והא:

מוסף רש"י

ומצאתה. שמסח קרוים מליחה, דאחאי לידיה משמע. ואפילו הכי אחיך ולא עובד כוכבים, ולמדך שאינה נעני מוחרת, ולא תימא כי ממעט תניה כגון מלטרוח אחריה אחמעט, אבל אי נקטה מייב להחזירה (לקמן כז.). ואמרי לה כדי. שם מכס (גיטין פה:).

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ט מהלכות טוען ונטען הל' ז סמג עשין לה טוש"ע מ"מ סי' קלה סעיף ג:

ב ב מיי' שם הלכה ח טוש"ע שם סעיף ב:

ג ג מיי' שם הלכה ז טוש"ע שם סעיף ג:

ד ד מיי' פי"ז מהלכות גזלה והאידה הל' ג סמג עשין עד טוש"ע מ"מ סי' רסה סעיף ג:

ה ה מיי' פ"ב מהלכות מכירה הל' ד ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין פט טוש"ע מ"מ סי' רכב סעיף ג:

רבינו חננאל

שנים אוחזין בטלית זה אומר אני מצאתיה וכו'. ואקשי' עלה למה לי למתנא תוב זה אומר כולה שלי הלא באומרו אני מצאתיה משמע דכולה שלי היא. ופרקי הא אתא לאשמועי' דבראיה בעלמא לא קני לה למיבעיא למציאה. הא לא מיבעיא דהא אמר רבינא ומצאתה דאתאי לידיה משמע. דברי רבינא בהגוזל בתרא הל' אין פורטין מתיבת המוכסין ופשוטה היא. ואוקימנא למתני' ריישא במציאה וסיפא דקתני זה אומר כולה שלי בקניתיה בשטרון אני קניתיה ונתתי דמיה לבעליה

©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.